

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 10 oktober 2018

Agendapunt 3D – Verwijdering STOSAG 1.0 van pas-toe-of-leg-uit lijst

Nummer:	FS 181010.3D
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Stuurgroep Open Standaarden
Datum:	26 september 2018
Versie:	1.0
Bijlagen:	Evaluatie STOSAG 1.0 Reacties uit de openbare consultatie ter verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst

1. Aanleiding en achtergrond

STOSAG is een ICT-standaard voor digitaal container- en pasmanagement in de verwerking van afval en grondstoffen. De standaard beschrijft afspraken over informatie-uitwisseling tussen chippas, gechipte containers, chiplezer en backoffice systemen.

STOSAG 1.0 staat sinds 2011 op de pas-toe-of-leg-uit-lijst, maar wordt in de praktijk niet meer gebruikt. Een nieuwe versie, STOSAG 2.1 heeft een brede adoptie bij gemeentelijke afvalverwerking maar is tot heden niet aangemeld door de beheerder van de standaard bij het Forum Standaardisatie.

2. Betrokkenen en proces

STOSAG 1.0 werd na een toetsingsprocedure in 2011 op de pas-toe-of-leg-uit-lijst van het Forum Standaardisatie geplaatst. In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft Innovalor de adoptiestatus van STOSAG 1.0 in februari 2018 geëvalueerd [1].

Bij de evaluatie werd vastgesteld dat STOSAG 1.0 niet langer gebruikt wordt. Leveranciers ondersteunen STOSAG 1.0 niet meer omdat deze versie het voor ongeautoriseerde derden mogelijk maakt om privacy gevoelige data te onderscheppen. Dit probleem is opgelost in versie 2.1 van STOSAG, die wel een brede adoptie geniet. In het evaluatie rapport wordt geadviseerd om STOSAG 1.0 te vervangen door STOSAG 2.1 op de pas-toe-of-leg-uit lijst.

Tussen maart en augustus 2018 heeft Bureau Forum Standaardisatie herhaaldelijk contact gezocht met de beheerder van STOSAG, de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (<https://www.nvrd.nl>, hierna 'NVRD'). Dit leidde niet tot een aanmelding van STOSAG 2.1. Het Forum Standaardisatie stemde daarom in juni 2018 in met het starten van de procedure ter verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst.

Van 6 augustus tot en met 10 september is het advies ter verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst ter openbare consultatie aangeboden. In de openbare consultatie werd één reactie ontvangen van VConsyst (private sector) [2].

3. Consequentie en vervolgstappen

De procesbegeleiders hebben de afgelopen maanden contact gehad met experts van gemeenten, de NVRD en de ICT werkgroep STOSAG om de STOSAG community te bewegen tot de aanmelding van STOSAG 1.2 ter vervanging van STOSAG 1.0 op de pas-toe-of-leg-uit lijst. Op het moment dat dit Forumadvies werd samengesteld had het Bureau Forum Standaardisatie nog geen aanmelding ontvangen van STOSAG 2.1.

In de reactie op de openbare consultatie adviseert VConsyst om STOSAG 1.0 op de pas-toe-of-leg-uit lijst te vervangen door STOSAG 2.1. Dit was ook de conclusie van de evaluatie van STOSAG 1.0 door Innovalor [1]. VConsyst wijst NVRD als beheerder van de standaard aan als de organisatie die STOSAG 2.1 zou moeten aanmelden. NVRD reageerde zelf niet op de openbare consultatie en heeft geen gehoor gegeven aan oproepen om STOSAG 2.1 aan te melden ter vervanging van STOSAG 1.0 op de pas-toe-of-leg-uit lijst.

De vervolgstappen zijn als volgt: het Forum Standaardisatie adviseert op basis van dit Forumadvies aan het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid. Het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid bepaalt op basis van het advies of de standaard STOSAG 1.0 van de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt verwijderd.

4. Gevraagd besluit

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met onderstaand advies.

Het Forum Standaardisatie adviseert het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid om STOSAG 1.0 te verwijderen van de pas-toe-of-leg-uit lijst.

5. Toelichting

5.1 Over de standaard

De laatste jaren is de behoefte aan identificatie, autorisatie en registratie van afval sterk toegenomen. Gemeenten – die circa 80% van het huishoudelijk afval laten inzamelen door publieke inzamelaars of gemeentelijke diensten– moeten kostendekkend werken, lasten verlichten en diensten afstemmen op de afnemers. Tegelijkertijd is er een groot verschil in afdankgedrag en afvalhoeveelheden bij die afnemers (in dit geval de huishoudens), daar komt nog eens bij dat afval wordt gezien als een grondstof voor materiaalhergebruik en energie.

In de afvalverwerkingsmarkt is het gebruikelijk dat leveranciers alle onderdelen van registratiesystemen voor containermanagement en pasmanagement leveren. De diverse onderdelen zijn veelal zodanig op elkaar afgestemd dat ze moeten worden afgenomen bij dezelfde leverancier. Voor de continuïteit, transparantie, efficiency en kwaliteit van container- en pasmanagement zijn databeheerders echter gebaat bij een leveranciersonafhankelijke uitvoering van het containermanagement.

De STOSAG standaard voorziet hierin en maakt interoperabiliteit tussen deelcomponenten van verschillende leveranciers mogelijk, waardoor een vendor lock-in kan worden voorkomen en innovatie bij leveranciers bevordert wordt. Bovendien maakt deze standaard het voor gemeenten mogelijk om goedkoper en gemakkelijker samen te werken, omdat de systemen die zij hanteren door het gebruik van deze standaard uitwisselbaar zijn.

OP technisch vlak legt STOSAG afspraken vast over informatie-uitwisseling tussen chippas, gechipte containers, chiplezer en backoffice systemen.

Toen STOSAG in 2011 op de pas-toe-of-leg-uit lijst geplaatst werd, was het beheer van de standaard belegd bij de STOSAG Stuurgroep. Daarnaast was er een STOSAG Werkgroep die de ontwikkeling van de standaard vormgaf. In deze werkgroep werd getracht zoveel mogelijk expertise en belangen van zowel de klantkant als leveranciers terug te laten komen.

In het evaluatierapport [1] worden zorgen geuit over de continuïteit van het beheer en de doorontwikkeling van de standaard STOSAG. Bureau Forum Standaardisatie onderschrijft deze zorgen omdat het contact met de beheerder van STOSAG de laatste jaren moeizaam verloopt.

5.2 Hoe is het proces verlopen?

Voor het opstellen van dit proces is de volgende procedure doorlopen:

1. In opdracht van het Forum Standaardisatie voerde Innovalor tussen eind 2017 en begin 2018 een evaluatie van STOSAG 1.0 uit. De conclusies van de evaluatie werden in maart 2017 voorgelegd aan het Forum Standaardisatie in de vorm van een evaluatierapport [1].
2. In mei en juni 2018 heeft de procesbegeleider (Lost Lemon) contact gezocht met NVRD en de ICT werkgroep STOSAG om de resultaten van het evaluatierapport terug te koppelen en de aanmelding van STOSAG 2.1 te faciliteren.
3. Het Forum Standaardisatie heeft in juni 2018 opdracht gegeven om de procedure te starten om STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst te verwijderen.
4. Tussen juni en augustus 2018 heeft de procesbegeleider de experts die destijds bevraagd zijn door Innovalor, de NVRD en de ICT werkgroep STOSAG geïnformeerd over de procedure tot verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst, en de stakeholders uitgenodigd om STOSAG 2.1 alsnog aan te melden. Een aanmelding van STOSAG 2.1 bleef uit.
5. Van 6 augustus t/m 10 september 2018 heeft de openbare consultatie plaatsgevonden over de verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst. Tijdens de openbare consultatie is één reactie ontvangen van VConsyst [2]. VConsyst adviseert om STOSAG 1.0 op de pas-toe-of-leg-uit lijst te vervangen door STOSAG 2.1 en verwacht van NVRD als beheerder van de standaard, dat deze de aanmelding doet.
6. Tot op de dag dat dit Forumadvies werd samengesteld is er geen aanmelding ontvangen voor STOSAG 2.1.

5.3 Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Open standaardisatieproces

Vanuit de belangenvereniging voor NVRD werden de Werkgroep STOSAG en Werkgroep ICT gefaciliteerd om STOSAG te beheren en door te ontwikkelen. Leveranciers en andere belanghebbende konden deelnemen in de werkgroepen. De website <http://stosag.nl/> voorziet in het openbaar maken van de beheerprocessen en besluiten. De laatste stukken dateren van 2015.

Het evaluatierapport [1] geeft aan dat afvalinzamelaars en deelnemers van de Werkgroep STOSAG zorgen uiten over het budget en de mate waarin de standaard actief onderhouden en beheerd wordt.

Volgens de benaderde stakeholders wordt overwogen om het beheer en ook de technische werkgroep van de STOSAG standaard elders onder te brengen. De Stichting Uniforme Transport Code (SUTC), de stichting voor Beurtvaart, wordt genoemd als potentiële kandidaat. Deze stichting beheert al een aantal standaarden binnen de transportbranche.

Op het moment van schrijven van dit Forumadvies is niet duidelijk wat de status is van deze mogelijke overdracht van het beheer van STOSAG.

Toegevoegde waarde

Het evaluatierapport [1] laat zien dat zowel gemeenten als leveranciers STOSAG onderschrijven. Dank zij STOSAG is er een uniform gebruik ontstaan van chips, passen en gegevensuitwisseling waar alle gemeentes, maar ook alle leveranciers baat bij hebben. Enerzijds zorgt het voor kostenbesparingen bij de gemeentes dankzij de lagere overstapkosten, anderzijds hebben leveranciers meer kans op een aandeel van de markt. Men verwacht dat een toekomstige versie van de standaard (STOSAG 3.0) kan leiden tot nog efficiëntere verwerking van afval. Volgens de experts zijn er geen andere standaarden die concurreren op het gebied waarop de STOSAG standaard actief is; alle chips en passen zijn op dit moment gebaseerd op STOSAG.

Wel moet worden opgemerkt dat STOSAG 1.0 (de versie die nu op de pas-toe-of-leg-uit lijst staat) uit gebruik geraakt is, en dat STOSAG 2.1 nu de gangbare versie is. STOSAG 2.1 is echter nooit aangemeld bij het Forum Standaardisatie.

Draagvlak

Het evaluatierapport [1] laat zien dat STOSAG 2.1 actief gebruikt wordt in de afvalverwerking, en dat er bij leveranciers en gemeenten draagvlak lijkt te bestaan om STOSAG 2.1 op de pas-toe-of-leg-uit lijst te plaatsen.

STOSAG 1.0 wordt echter nergens meer ondersteund en het gebruik hiervan wordt door de industrie afgeraden.

Het feit dat STOSAG 2.1 nog altijd niet is aangemeld voor de pas-toe-of-leg-lijst, en het feit dat Bureau Forum Standaardisatie slechts één reactie op de openbare consultatie ontving, lijkt het draagvlak voor plaatsing van STOSAG 2.1 op de pas-toe-of-leg-uit lijst niet te bevestigen.

Opname bevordert de adoptie

Uit het evaluatierapport [1] blijkt dat de adoptie van STOSAG 1.0 niet meer moet worden gestimuleerd. In tegendeel, het gebruik van STOSAG 1.0 wordt afgeraden vanwege het privacy probleem dat de standaard introduceert (zie paragraaf 2).

Daarnaast vermeldt het evaluatierapport dat STOSAG 2.1 eigenlijk een gangbare standaard is geworden in de afvalverwerking. Dit roept de vraag op of een pas-toe-of-leg-uit verplichting nog nodig en wenselijk is om de adoptie van STOSAG 2.1 te verplichten.

5.4 Wat is de conclusie uit het expertonderzoek en de consultatie?

Conclusie uit het expertonderzoek

Het expertonderzoek (stap 4 uit het proces beschreven in paragraaf 5.2) bevestigt de conclusies van het evaluatierapport [1], namelijk dat er dwingende redenen zijn om STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst te verwijderen en eventueel te vervangen op de lijst door STOSAG 2.1.

Tijdens het expertonderzoek de openbare consultatie heeft geen enkele partij STOSAG 2.1 aangemeld voor plaatsing op de pas-toe-of-leg-uit lijst.

Daarom bestaat het advies slechts uit de verwijdering van STOSAG 1.0 van de pas-toe-of-leg-uit lijst.

Reacties uit de openbare consultatie

De reactie van VConsyst [2] bevestigde de conclusies van het evaluatierapport [1].

Bijlagen

[1] Evaluatierapport STOSAG:

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0314/FS-20180314.03A-Evaluatie-STOSAG-1.0.pdf>

[2] Reacties uit de openbare consultatie voor verwijdering van STOSAG van de pas-toe-of-leg-uit lijst:

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/1010/Commentaar-uit-de-openbare-consultatie-verwijdering-STOSAG-1.0.pdf>